Tilżês Keleiwis

(pirma „Naujasis Keleiwis“).

„Tilżês Keleiwis“, kas Pêtnyczią iszdûdams kasztûja ant Bertainio Meto 50 Pen.
Apsistellawimai yra nû bile kokio Posto priimami, arba ir paczoj Drukorijoj J. Reyländerio bey Sunaus Tilżêje, Aukßtoje Ulycz. 67 (Hohe Str. 67).

Apsakimai,
i Drukoriją Tilżês Keleiwjo suneziami kasztûja po 10 Pen., Prisiulymai 15 Pen., uż kożną smulkeis Rasztais ispaustą Eilę.
Gromatos dēl Tilżês Keleiwjo paties iszraßomos tampa i Tilżę, Fabrikstraße Nr. 13, parterre, nusiunczamos.

Nro. 19. Tilżēje, 13. Meiji 1887.

Ant 5. Nedēldienês po Welykû, wadinamôs Rogate.

Grom. Jok. 1, 22—27.

Bet bukite Darytojei Żodzio, o ne tiktay Klausytojei, kad sawę patys neprisigautumbit. Nēs jey kas yra Klausytojis Żodzio, o ne Darytojis, tas lygus yra Wyrui, apżwalganczam sawo prigimtaji Weidą Żerkole. Nēs apsiżwalgęs jis tûjau atstoj ir użmirßta, koksai jis buwęs. Bet kurs iżwelgęs i tobulaji Walnybês Żokaną ir pasiliekta tame ir n'esti użmirßtąs Klausytojis, bet Darytojis, tas iszganytas bus sawo Daryme. Bet jey kas tarp Jusû mislyjasi Diewui ßlużyjąs ir nesuwaldo sawo Liezuwi, bet iszwadzioja sawo Szirdi, to Diewo Szlużba yra niekinga. Czysta ir n'apbjaurinta Diewo Szlużba po Akimis Diewo Tēwo tá yra, Siratas ir Naßles jû Tużboje atlankyti ir nu Swieto n'apsibjaurintu iszsilaikyti.

Szi Gromata daro Skirtumą tarp Żodzio Klausymo bey Żodzio Darymo. Kas Żodi kuniszkosioms Ausimis gird ir ant tojo Apsakymo padaboja, tas ji tikt wirszutiney te priima; bet kas pagal girdētaji Żodi wisą sawo Pasielgimą isitaiso ir ant Dwasês girdētojo Żodzio padaboja, jeib pagal tają Mieri wisiems żemiszkiesiems Weikalams turētu, tas yra Żodi pilnay pagal jo Iszsimanymą priēmęs, tas trumpay sakant Żodzio Darytoju yra pastojęs. Apaßtals ragina, kad Żodzio Darytojeis pastotumbim ir ne tikt wienat Klausytojeis butumbim. Klausytojis rods ir nepeikiamas yra; nēs jis tokiu isz Pradziôs n'atleistinay tur buti, kad diewiszkaji Żodi priimti nor; Kelias i Szirdi eina pirma per Ausis. Reik todēl ant apsakomojo Żodzio geray padaboti ir klausytis, jeib nu to nieks neprapultu. Kad ale potam Żodis priimtas yra, tay tur ir Waisus tokio Priēmimo buti matomas, kursai tikt tûmi tegal iszsireikszti, kad Żmogus, apsakytaji Żodi girdējusysis, wiską pilnawoja ir daro, ką jam Żodis paliepja. Daugel Żmoniû Apaßtalo Czēse bus tûmi pasikakdinę, kad jie tikt tēnay nueiti liûbējo, kur Diewo Żodis apsakomas buwo; toki wirszutini Krikszczionumą Apaßtals ale weikey numane, kad ant jû Pasielgimo padabojo, kursai su apsakytoju Mokslu nesutare. Todēl jis ēmęs Progôs, sawo Surinkimą ant to nurodyti, kad Żmogus Żodzio Klausytoju tebudams, o ne ir Darytoju, sawo Diewo Szlużbą dar niekubudu pilnay niera atlikęs ir isidingodams, kad jau wiskas atlikta, sawę pati prisigauna. Apaßtals priweda Paweikslą Żelkore pasiżiurenczio Wyro, jeib Newertingumą minētojo wirszutinio Krikszczionumo iszrodytu. Kas sawę Żelkore yra pasiżiurējęs, tas Akiês Mirksnyje żino, koksai iszweizd; kaipweik jis ale nu Żelkoro atstoj, tay jis użmirßta, koks buwęs. Żelkorui prilygsta ir Diewo Żodis, kuriame Żmogus sawę gal persimēginti ir sawo widutini Duszios Pasilaikymą iszpażinti. Tai ale nepakanka, bet tikt tas sawo Weikaluse iszganytingas tepastoj, kurs i tobulaji Walnybês Żokaną iżwelgęs tame pasiliekta, t. e. pagal tojo Praßymus elgiasi. Walnybês Żokanas yra tas Kristaus Mokslas, kuriame Żmogui aßtriame Padabojime diewiszkujû Praßymû Walnybês Kelas yra parodomas, kadangi jis ant to waikszcziodams tikray walns nu to pastoja, kas jam ßeip Iszganymui jo Dusziôs iszkadinga yra. Tai niera lengwu, nebartinay pagal Walnybês Żokaną pasielgti, kadangi prie tokio Padabojimo żmogiszkajei Prigimtei, kuri dar pirma walna tur pastoti, wisokios Sunkenybes pasidaro; teip ant Paweikslo tulamjam Suwaldymas sawo Liezuwio pasunksta, koktai Krikszczionis wisuczēs per sawo Pareigą tur laikyti. Ant antrôs Pusês ale Pilnawojimas Walnybês Żokano ir lengwus pasirodo, nēs jau tojo Żmogaus Diewo Szlużba po Diewo Akimis kaip czysta ir n'apbjaurinta pasirodo, kurs tikt geradējiszką ir mielaßirdinga Dumą parodo, kaip antay Siratas ir Naßles jû Tużboje atlankyti. Kas Swetimojo Bēdą pajunta ir apie ję sawo patiês Szirdyje Gailesti tur, tas Diewui pamēgstamu Budu ßlużyja. Galiausey ale prie tokiôs czystôs ir n'apbjaurintôs Diewo Szlużmôs dar ir tas Praßymas yra statytas, kad nu Swieto n'apsibjaurintu iszsilaikyti reikią. Ant Iszpildymo tokio Praßymo beje ne kożnas Istangôs tur; tikt tas ir ßi Praßymą iszpildys, kurs iszpażinęs yra, kad Swieto Kelei ne Diewo Kelei ir kad Krikszczionui prieß piktojo Swieto Geidawimus sawo Szirdi Drausmēj laikyti prigul. Kurs ant to papratęs, galēs ir tokiems Gundymams prieszsistengti ir Diewo Pasimēgimą sawo Pasielgime igyti.

Kas paskutiname Czēse Swiete nusidawe.

Isz Wokietijôs.

Berlyne, 3. Meiji. „Kreutz-Ceitunga“ pargabena wieną ilgą Suraßymą po tûm Klausymu: „Kodēl Karą?“ Tas Suraßymas baigiasi su sekanczeis Żodzeis: Kaip ant Dienôs 13. Julyjaus 1870 Miestelyj Ems, kurioj Napolēono Paslas Karalui Wiliumi, kursai jam meilingu ir linksmu Budu prießais atējo, aną apie Iszdykumą liudyjanti Praßymą state, ant kurio podraug su Karaliumi wisa Wokietija ßepus bey anapus Maino Upês wienßirdiszku bey twirtu Szauksmu „Ne“ atsiliepe, po 7 Nedēliû Diena Mußio prie Sedan ir po 7 Mēnesiû Paryżo Pasidawimas sekēs, teip galētu pagal żmogiszką Pirmnumanymą ir ant tôs Dienôs, kurioj Aprilio arba Meijo Mēnesyj ßio Meto prancuziszki Żalnierei pas wakarini Rubeżiu, o maskoliszki Żalnierei pas rytini Rubeżiu Wokietijôs ant Karo gatawi sutraukti tape, lengwey Nowemberio arba Decemberio Mēnesyj wiena Diena sektis, kuri Prancuzijei iszkadingesni kaip ta pas Sedan, o Maskolijei kartesni kaip ta pas Sebastopol pastotu. Butu taigi prieß Wokietiją pasikelant, kuriûmi Akmû didzio Żmoniû-Giminiû Karo paritintas tapiu, Prancuzijôs Galingiesiems bey Wokietijei nepriteliszkajei Partijei Maskolijoj gana Priezasties, sawę gruntingu Budu persimēginti ir klaustis: „Kodēl norime Karą?“

— Prancuziszkasis Pasiuntinis Herbette yra Subatoj ant 14 Dienû Urlaupo i Paryżą iszkeliawęs. Jis tēnay bene daugiaus apie Atsitikimą dēley Schnäbele praneß.

— 5. Meiji. Laikrasztis „Nordd. Allg. Ztg.“ isßplatina tą urēdiszkaji Żinêsdawimą, kursai dēley Suēmimo prancuziszkojo Rubeżiaus Komisēro Schnäbele 28. Aprili nu ciecoriszkosiôs Regierungôs ßiczion esanczįamjam Pasiuntinui prisiustas tape ir kursai ßiteipo skamba: „Ant Grunto tû Żinêsdawimû, kurius Jusû Ekselenca, Pons Pasiuntinis prancuziszkosês Republikês apie sudiszkaji Suēmimą prancuziszkojo Rubeżiaus Komisēro Schnäbele dawēte, kaip ir pagal Mēginimus per ciecoriszkaji Paslą Paryże pargabentujû

Ziniû nu Pono Ministerio laukiejû Dalykû Apaczioj Pasirașiusysis Dalykus minētojo Schnäbele rupestingay pertarbe. Dēl ßitôs Progôs nu su tům Dalyku Darbo turencziujû Sudziû Aktai iprașyti tape, kurie apie Suēmimą to Schnäbele bey kas prie to prisidējo, sustatyti buwo. Swarbjausieji tû Raștû, pirm wisako patiēs Schnäbele Ißsitarimas po jo Apkalimo bey wisi geriktißkay ant Protokollio užimtieji Liudeninkû Ißsakymai yra Ponui Pasiuntinui prancuzißkosēs Republikēs per Nûrașus pažystami pastoję, kurie prisiusti tape. Iß tujû be Abejojimo yra randama, kad Suēmimas wisame jo Ilgyje wienat ant wokißkôs Zemēs be jokio Peržengimo prancuzißkojo Rubežiaus yra nusidawęs. Geriktißkoji Prowa prieß Schnäbele dēley sunkiôs Piktadējystēs, butent Zemēs Ißdawimo, ißprowyto Rubežiuse wokißkosēs Ciecorystēs, užimta tape ir guldosi ant pilnay giliûjancziû Ißrodymû jo Kaltybēs, pasidaranczių iß Ißsipažinimû toj paczioj Prowoj kaltinamojo Ciecorystēs Padono Klein bey iß patiēs rașytû ir Metee ant Posto uždůtû Gromatû Apkaltintojo Schnäbele. Ant Grunto ißrodytosēs ir pastiaus nu Schnäbele patiēs ißsipažintosēs Kaltybēs Reichsgerikte buwo paliepusi, ji tůjau suimti, kaipweik jis ant wokißkôs Zemēs busęs užtropyjamas. Toktai 20. Aprili ß. M. ir iß tikro nusidawe, kaip tarp Schnäbele bey wokißkojo Policijôs Komisēro Gautß ant Rubežiaus pirma sukalbētas Susiējimas Urēdo Dalykuse nulaikomas buwo. Sudißkasis Prasudyjimas Komisēro Schnäbele pagal tokius Pasilaikymus abejotinas nebus ir jû aßtresnis pastos, kadangi Schnäbele prie sawo korawotinojo Darbo tą Garbę newertingu Budu wartojo, kurę jam jo Stonas per tą Ißsitikējimą dawe, kursai Apsiējime urēdißkuse Dalykuse prie Rubežiû dwiejû Zemiû reikalingas yra. Schnäbele yra internacionalißkam Apsiējimui reikalingaji Ißsitikējimą tůmi paißkadyjęs, kad jis sawo urēdißkaji Stoną Rubežiaus Szlužmoj ant to pasinaudojo, Wokietijôs Ciecorystēs Padonus už Piningus ant piktadējißkû Darbû, prieß sawo Tēwißkę papirkti. Per ßitą newertingaji Wartojimą jo Urēdo pasididina Sudziôs Akyse Schnäbelio Korawonēs Užpelnymas ir prie to ney mažumą toliaus negal buti klausama, ar jis ant aukßtesnio Paliepimo ßiteipo yra pasielgęs. Apaczioj Pasirașiusysis pasidrasina ant minētojo Dalyko tôs Progôs dēley nurodyti, jey Schnäbele po jo dabar nusidawusojo Paleidimo iß naujo ant wokißkôs Zemēs butu užtropyjamas ir Sargybēs per pirma nusidawusi urēdißką Susikalbējimą prieß Suēmimą neturētu. Apaczioj Pasirașiusysis tam Lukesczui pasidůda, kad Pons Pasiuntinis iß prisiustujû Aktû tą Persitiudyjimą rasęs, kad sudißkasis Apkalimo Paliepimas prieß Schnäbelę ant gerû Priežasczių guldēsi ir kad Atlikimas to Paliepimo pagal wokißkases Aukßtybēs Teisybes be jokio Izeidimo prancuzißkujû Aukßtybēs Teisybjû nusidawe. Jey Apaczioj Pasirașiusysis ale tikt per sawo Pareigą yra laikęs, Paliepimą ant Schnäbelio Paleidimo nu Ciecoraus, sawo wisumaloninglausio Wießpatiēs ißsimelsti, tay jis prie nu tôs Dumôs westies dawe, kad Rubežiaus Peržengimai, kurie pagal Susikalbējimus Szlužmôs Dalykuse tarp Urēdininkû kaimynißkû Waldonysczių nusidůda, wisuczēs kaip tokie tur buti ižiuriami, kuriems tylomis (t. e. ne atwiray ir ne ypatißkay ißtartu Budu) walnas Palydējimas iwelytas yra. Niera tikimas Daikts, kad wokißkasis Urēdininks Gautß Schnäbelę ant Susikalbējimo tame Apsiēmime pawadinęs yra, jeib jo Suēmimą galima padarytu; yra ale tokiû Gromatû atrastû, kurios ißrodo, kad Schnäbele, kaip jis suimtas tape, tokioj Wietoj radosi, kur jis pagal Susikalbējimą su wokißkoju Urēdininku draugißkus urēdißkus Uždawimus atliko. Jey Rubežiaus Urēdininkai prie tokiû Atlikimû i tą Priegadą pareitu, ant Grunto Paliepimû kaimynißkujû Sudziû Kalējimui padůdamais buti, tay butu jiems reikalingu pasidariustame Akylume Apsunkinimas Rubežiaus Atlikimuse randamas, kursai su Dwase bey Papratimais ßendienißkujû internacionalißkujû Pasilaikymû nesutartu. Apaczioj Pasirașiusysis todēl tôs Dumôs yra, kad tokie urēdißki Susiējimai wisuczēs kaip po Sargybę abipusey iwelyto walno Palydējimo nusidůdantis tur buti laikomi. Tokioj Dumoj jis, po pilnu Prisipažinimu, kad Pasielgimas Sudziû bey Urēdininkû toj Prowoj teisingas buwo, to Dalyko Pasilaikymus Wießpaczui Ciecorui praneße; tam paczjam Aukßcziausamjam pamēgo teipo atsudyti, kad pagal Padabojimus ant Teisybjû, tarp kaimynißkujû Zemjû giliûjanczujû, kurios už twirtą Sargybę internacionalißkû Apsiējimû užsistow, Schnäbele, nors jis ant wokißko Grunto yra suimtas ir nors jam prießais statomoji Kaltybe ißrodyta yra, walns paleidziamas tur buti. Toktai Apaczioj Pasirașiusysis ant Zinojimo Pono Pasiuntinio prancuzißkosēs Republikēs pargabendams dar prideda, kad reikalingieji Paliepimai ant Schnäbelio Paleidimo iß Kalējimo ißdůti yra ir meldzia Jusû Ekselencą tůmžyg Patikrinimą jo ßauniausio Pagarbinimo priimti.

(raß.) von Bismarck.

Ekselencai, ypatißkamjam ir Walēs Wietenínkystēj stowencziamjam Pasiuntinui prancuzißkosēs Republikēs, Ponui Herbette."

Prancuzißkoji Regierunga, kaip kad lukuraujame, tą Pamokinimą permanys ir apßirdys, kursai jei czionay su Paklanu yra důdamas. Tůmžyg ir per ßitą urēdißkaji Zinēsdawimą Reichskanclerio patwirtinama yra, kad slaptieji Policistei nu Susikalbējimo Urēdininko Gautß, kad su Schnäbele ant wokißko Grunto susieiti norējusiu, nieką nežinojo.

Berlyne, 5. Meiji. Karo-Ministerija yra dabar patlab pirmaję Lažybą nu 6000 Markiû ir wieną antra, Lažybą nu 3000 Mk. už geriausi Pawyzdi naujo Waisko-Balno apsakydinusi. Prașoma yra, kad tas Balnas prastay (t. e. ne pinkley) taisytas, prieg to ir lengwus butu bey geray laikytu.

— 6. Meiji. Karalunas wakar senaji Bißowo-Miestą Limburg aplanke. Pasilaikymas to aukßtojo Pono yra imanytinay gerokas.

Kiel, 5. Meiji. Pirmasis Spato Durys Karnolei, nu außrinių ant ßiaurinių Jurû linkay wedamosēs, nusidůs 6. Junyjn. Karalunas ant ßitôs Szwentēs atkeliaus, o ir Ciecorus yra sulaukiamas.

Stuttgart, 3. Meiji. Ißgastinga Pawietra patlab per Sztuttgarto Miestą traukias, Krușa iki Kiaußiû Didumo půl žemyn; rodos, kad wisi Medziû Waisei ßimet bus sugaißinti.

Iß Elzas-Lotringiû, 3. Meiji. Wiena Muzikēs Draugyste Strasburkyj, Wardu „Fanfare Sellenick" yra nu Wyriausybēs uždrausta ir tůmi ißardyta. Wiens Draugsanarys ßito Susidraugawojimo buwo pirm ne ilgo Czēso Naktiēs Laike wieną Wainiką prancuzißkuse Parwuse ant Paminklo prancuzißkojo Gendrolaus Kleber užmetęs.

Iß Estereikijôs bey Ungarû.

Wyne, 7. Meiji. Iß Eperies (Ungaruse) pareina Zine apie didę Ugni. Szimtai wisokiû Butû, tarp kuriû daugiausieji Miesto atwirieji Butai randasi, yra i Pelenu pawersti, daug Personû, ypaczey Kudikiû nu žuwusiû.

Pest, 7. Meiji. Mieste Nagy Karol 200 Butû nudege, tarp kuriû ir keles Tro bos, prie Paloczjaus Growo Karolyi pribu dawotosios, podraug nudege. Paloczus pa sai tikt su Pridējimu didziausiôs Procēs t buwo ißgelbamas.

Iß Prancuzijôs.

Paryze, 2. Meiji. Ißdůtojis Ceitun gôs „France" buwo Apsakymą ißleidęs, pa gal kuri Piningû ant to renkama buwo, ka iß Kalējimo paleistamjam Rubežiaus Komi sērui Schnäbele nudalyjamasis Garbēs Legi ono Kryžus su Dēmantais ißgrožinamas galēt buti parupinamas. Schnäbele dabar patsai tok protingas buwo ir Ißdůtojui minētosiôs Ceitun gôs nurașe, kad tą apsakytaji Nankin nelai kytu, kadangi jis tokę Dowawaną ney pri imti galys, neygi norys.

Paryze, 3. Meiji. Dēley Rubežiau Komisēro Schnäbele nusidawusysis Atsitikimas Prancuzus ant naujû Neprietelystēs Darbû prieß Wokieczius paragino. Sziose Dienos tape ant teip wadinamojo Skanumynû Turgaus, kursai per kokes 14 Dienû Priemiesty Saint-Antoine pas Paryzą nulaikomas tampa, wisi Pasižiurējimo Budose Darbo turentieji wokißkieji Muzikantai ßalinpaleisti. Priegtam ir tas Paliepimas dar ißleistas tape, kad prie wisû Jomarkû Paryze bey tojo Apygardēj bey artimjausoj Prowincoj ney joks wokißkas Kupczelninkas arba Budôs Apturētojis nebutu apkenczjamas. Teip atsikerßyja ana prakilnioji Zmoniû Giminē už tai, kad Wokietija prieß jôs Spegus (Szpionus) bando atsiginti.

— Daugiausiems Paryzeriû Laikrașcziems tůmi pasikakdinant, Atsitikimus prie Schnäbelio Suēmimo apßnekēti ir apie „Rubežiaus Peržengimą" bey „Užpůlimą iß Netyczių" pasigůsti, tur Ceitunga „Figaro" tą Drasumą, apie Schnäbelio Darbą kaip Szpiono prancuzißkosēs Karo-Ministerijôs kalbēti. Apie Surașymus wokißkû Laikrașcziû ißsitardama ta Ceitunga sako: Nu labay didziosēs Neprietelystēs tarp tû Zmoniû Giminiû, kuriû Likimas pagal Ißlyginimą ano Atsitikimo pas Pagny ar gers arba ßlekts turys pastoti, anûse Laikrașcziuse nieko niera numanyti. Iß tikro Wokietija paskutiniuse Mēnesiuse nieką niera dariusi, kas mums ne labay nesmagu butu buwus; ale ar mes, iß wiernôs Szirdiēs sakant, ir koki Nesmagumą Wokietijei butumbim atlaikę? Dēley ßitôs Priežastiēs butu naudinga, wisus Aktus apie Atsitikimą dēley Schnäbelio pasiskaityti. Ar ne mes wisuczēs turētumbimēs sakyti, kad toktai, kas nu musû Pusēs girtina pasirodo, anapus Rubežiaus sunkey prasudyjama yra? Kita Ceitunga, Wardu „Journal de Genève": Yra mums patikrinama, kad Lotringiuse prie paskutinujû Skyrimû nusidawusieji Suēmimai wokißkosioms Wyriausybiems gana Liudymą i Rankas dawe, jeib tůmi Suēmimo-Paliepimas prieß Schnäbelę ißteisinamas butu; ale tai iß sawēs ißsimano, kad ßitas Paliepimas wienat ant wokißko Grunto, be Ißdawimo ir be Priewartôs Wartojimo tegalējo buti atliektamas. Pons Schnäbele yra labay ßaunus Urēdininks, ale jis wisados wisokeropiû Zmoniû-Giminiû Teisybes, internacionalißkaji Zokaną po Akiû turējo, kursai jo Personoje ižeistas tape ir kurio Apiera jis turējo pastoti."

Iß Ispanijôs.

Madrite, 5. Meiji. Ciecorus Willums yra Karalēnei Kristynei neseney wieną labay

meilingą Depeszę atsiuntęs, kurioje jis už tai pasidēkawoja, kad ji Oficyrams 1. Ulonû Regimento, kurio Wyresnuoju Nabasztininks Karalus Alfonzo buwo, szitojo Abrozą atsiuntusi yra. Ciecorus sako, kad su jûmi wisas wokiszkasis Waiskas apie szitą minētiesiems Oficyrams iszrodytąję Garbę pasidžiaugiąs.

Iß Italijôs.

Ryme, 7. Meiji. Pagal wieną Depeszę Ceitungôs „Popolo Romano" iß Cieti tape tēnay ēsantysis Ercbiszows Scilla, kursai per popieziszkaji Pasiuntini Mieste München yra pawadintas, per labay szlowną Zmoniû Rykawimą nu Iszkeliawimo atlaikytas. Wežimo Arklei tape iszkinkyti ir Biszows wēl i sawo Paloczių sugražintas. Popiežus per Tolraszi paprašytas tape, kad Ercbiszows Scilla Mieste Cieti toliaus pasilikti galētu.

Wenedig, 1. Meiji. Atwērimas Paminklo Karalaus Wiktoro Emanuēlio szendien Pētû Laike nusidawe. Ant Zēg. 11 pasidawe Karalus bey Karalēne Palydējime Ministeriû Crispi, Brin bey Wyresnujû aukszcziausujû Urēdû i Ulyczią (iß tikro i Karnolę,) wadinamą Riva degli Schiavoni. Didis Skaitlus czestlywąy iszpûsztû Laiwû bey Laiweliû seke karaliszkamjam Porui, kursai nu Zmoniû Pulkû su didziu Rykawimu pasweikintas tape. Kaip Dangalas nu Raitelio Pawidalo, kuri Abrozû Mistras Ferrari pagatawyjęs buwo, žemyn nupûle, paskambējo naujas Szukawimas. Senatoris Fornoni bey Burgemistras Miesto Wenedig laike Szwentēs Kalbas.

Iß Maskolijôs.

Petersburkyj, 2. Meiji. Gendrolus Orshewski po sawo Szalinpawadinimo wieną Minējimo Raszt ą Maskoliû Ciecorui isiunte, kuriame jis labay atwiru Budu prieß dabarnykßtyji Waldymo Dawadą bey Urēdininkû Sawwalninkystę iszsitaria. Ciecorus ir iß tikro tą Minējimo-Raßtą nieku newercziąs, bet esąs sakęs, kad Patyrimai pastutinujû Metû už dabarnykßtyji Waldymo Dawadą nekalbantis.

— 5. Meiji. Gardû Wyresnysis, Grosfirßts Wladimirs, apsako, kad ßime Mete didesni Zalnieriû Manēwerei Maskolijoj nenusidûsentis.

— 6. Meiji. Grows Schuwalow ßendien nu ßiczion iszkeliaus ir Nedēldienēj i Berlyną parwyks.

— 7. Meiji. Szendieu tape tas Zokanas iszleistas, pagal kuri Igabenimo-Muitas ant neißdirbtojo bey ißdirbtojo Gelžiēs, Plieno, Gelžiēs-Taworû, Plieno-Taworû padidintas, o Dwarû Ministeris bey Piningû Ministeris podraug paprašomu yra, teip weikey, kaip galima, wieną Zokano Užmanymą apie tokius Padawadyjimus ißgatawodinti, kurie wakariniems Rubežiaus Walscziems tur buti ißdûdami, jeib tēnay esancziosęs Szpyžēs Fabrikes bey Gelžiēs Ißdirbimo Wietos tarptu bey pasididintu ir tûmi Perdirbimas swetimo Gelžiēs bey Plieno per swetimus Darbininkus pasiliautu.

Iß Lietuwôs bey abiejû Prusû Prowincû.

Giniszkiuse, 8. Meiji. [Wagyste.] Naktyje nu 7. ant 8. Meijo yra prie Dwarionies N. Giniszkiuse wos wierytinay drasi Wagyste ißprowyta. Gaspadine bey Szeimyna buwo Wakaro Laike i Kaukēnus ant Pasižiurējimo Cirkaus Parodymû ißwažiawę ir Gaspadorus N. todēl wiens pats Namēj pasilikęs. Ant kokio Zēgoriaus 11 stojasi wiens swetims Zmogus i Miegojimo-Stubą Pono N. ir sako jam: „Atsikelkit, Galwijei Staldyj yra atsiwalnyję." Tûjau nusiskubino Pons N. i Staldi ir randa Galwijus nu Kēdēs atsiliosawusius. Kadangi jis ale wiens nieką n'imano ißtaisyti, tay nubēg jis iki sawo Geiknēriû Buto ir bando saw Zmoniû pasiwadinti. Szitame Czēse susijēßkojo Szpitcbukai Raktus iß Delmonû Pono N., atsiwēre Skrynę ir pawoge kokius 150 Markius, priegtam ir dar wisokius Walgio Dalykus. Jie tikray dar daugiaus butu isikrowe, kad jie ne per Ratû Bildējimą iß Cirkaus Sugryžtancziujû butu sutrikdinti tape. Lukuraujame, kad pasiseks, tus Wagius užtroppyti ir jus Sudziai padûti.

Pilkalnyj, 1. Meiji. Seniausoji Zmona musû Kreizo yra bene kožnam czionay pažystamoji Ubage Rutkatēne. Ji pagal Wilunû Bažnyczknyges jau 103 Metû ir 6 Mēnesiû sena esanti. Nors jau teip labay sena, ji pagal Kuną bey Dwasę dar gana stipri yra. Tikt wiens Dalyks mums prie jôs Senatwēs nemēgsta, butent tas, kad ji iki i sawo Senatwę didele Brangwyno-Prietelka pasilikusi yra. — Zmones liûbj sakyti, kad Lakßtingalai bey Geguzei parlēkus ney jokio Pažolio nebibusę. Dabar tûdu mieloju Paukßteliu prie musû jau isiradusiu yra ir su sawo garsingoju Giedojimu wisas Gires bey Krumus papildo. Be Rupesczû gal dabar Kwietkû Prietelei sawo Cybules (Swogunas) bey Kwietkû Szaknis i Zemę dēti, prisibijoti neprisiwalydami, kad Pažolys jaunûsius Dēgelius paißkadysęs. Bites yra gerąy perziemawojusios ir jau per ilgoką Czēsą Maisto jēßkodamos aplinkuy lakioja, kurio jos Glosniēs, Ûsniû ir Wyßniû Ziedusę bey wisokiose dabar Dien iß Dienôs daugiaus prażydencziose Kwietkose ir gana randa.

Sztalupēnuse, 30. Aprili. Po didziu Palydējimu tape wakar Lawonas Budupēnuse, Katnawôs Parapijoj, pangzionierûtojo Mokytojo Maroldo iß didż. Szwentißkiû, Mēlkiemiû Parapijoj i Kapus nulydētas. Nabasztininks tikt dar 1. Oktoberi praējusio Meto tebuwo pangzionierûtas, ir taigi jis geray užpelnytojo Atilsiēs Czēso ne ilgay buwo pasidziaugęs. Pons Kunigs Henkys iß Mēlkēmiû minējo 48 Metû ilgojo Nabasztininko Darbo ir su Teisybe ant to nurode, kokę Procę toks ilgs Mokytojo Darbs padaro. Katnawôs Parapijôs Mokytojei dēley didziojo Tolumo nebuwo ant Laidotuwjû atēję, bet Lorbēriû Wainiką atsiuntę; i jujû Wietą stojos Mēlkēmiû Mokytojei ir nuleido Lawoną sawo mylimojo senojo Draugo i Zemēs Kamarelę. Prie Palaidojimo giedojo Szuilokai Szwentißkiû Szuilēs grażes Palaidojimo-Giesmes. — Dirwôs Igywenimas ßiam Metui jau weikey užbaigtas bus; Gaspadorei negana gal girti, kad Dirwôs Igywenimas ßimet labay lengwus buwęs.

Sztalupēnuse, 2. Meiji. Wakaro Adynose, 24. Aprilio per musû Kampą sunki Perkunyja trauke ir Zaibs i wieną Staldi Gēritû Dwaro itrenkdams tą uždege, kursai po to iki Pamato abelnay nudege.

Nu Kopû ßwiežujû Mariû, 30. Aprili. [Storiû Zwejyba.] Wakar Zwejei iß Kiemo Neufähr labay palaimingą Zwejybą turējo. Jie su sawo Tinklais didi Skaitliu Storiû sugawo. Zwejus Kupczelninkai drauge palydzia, kurie sawo paczjû ant Wandens plaukanczius Pirkimo Butus tur, jeib Jurose pirktases Stores tûjau pasiwerti ir pirkti galētu. Dabar patlab yra paczioj Sugawimo Wietoj už Swarą Storēs podraug su Ikrais 30 Pf., o su Pienu 25 Pf. užmokami. Bēdniesiems Zwejiems toks Itaisymas labay ant Gero pareina, kadangi jie už sugautases Zuwis tûjau Piningû gauna. Kaip mislytis galime, Storiû Zwejyba labay sunki yra ir daug Sylôs, Papratimo bey Akylumo praßo. Szime Mete milžieniszkay didzios Stores sugaunamos yra, mes tokes Zuwis po 307 Swarû Sunkumo matēme. Storiû Galwos yra tûjau nukertamos ir Rukinimui ypatiszkay padûdamos; jos yra tada i Stukelius sukapojamos, rukinamos ir Danckoj ant Zuwjû Turgaus pardûdamos. Ikrai yra i ypatiszkas Deželes ipakojami ir kaip kaßtaunusis „Kawiar" ant Kupczystēs ißsiuncziamas. Storiû Zwejyba trunk iki Jono.

Karaliaucziuje, 28. Aprili. [Apie Ciecoraus Manēweri.] Pagal ikißiol ißleistûsius Padawadyjimus Parkeliawimas Wießpatiēs Ciecoraus i Karaliaucziu 5. Septemberi nusidûs. 6. bus didi Parode ant Ekßercierawimo Pleciaus, 7. Koro Manēweris, 8. Atilsis, 9. bey 10. Lauko-Manēweris abiejû Diwizionû prieß kits kitą nu Miesto i Sziaurę linkay. Ciecorus per wisą tą Czēsą ßiczion sawo wyriausę Kwartierą ims.

— [Laßiû Zwejyba.] Czēsas ßauniosēs Laßēs Zwejybôs yra dabar sawo didziausi Aukßtumą atsiekęs ir prasideda dabar jau Galopi eiti. Minējimo wertas bus Apžwalgymas apie Pasisekimą Laßiû Zwejybôs prie musû außriniû Juriû Krantôs. Geriausis Pasisekimas iki ßwiežiausio Czēso buwo prie Zwejybôs Walscziuje Oberfißmistro Klaipēdoj randamas; nēs pagal tojo Suraßymus tape Czēse nu Nowemberio Pusēs pr. Met. iki Aprilio Widurio ß. M. pas Klaipēdą Jurose 3751 Laßiû sugauta. Ketwirtoji Dalis nu to wisko pareina ant Dampßlepio-Zwejybôs Kuterio „Hoffnung", butent 863 Laßes. Iß wiso imant kožna Laßē po 16 Swarû sunke buwo ir i Kruwą suimant Pelnas iß kokiû 42,000 Markiû pasidare, kursai Zwejiems ant Gero parējo.

Graudence, 3. Meiji. [Nusižiudymas.] Wakar Wakare nusißowe Sudziôs Tarnas Rochel sawo Gywenime. Jeib Szuwi macnesni padarytu, buwo jis Giwierdôs Nurą su Brangwynu pripildęs. Galwa ßito Zmogaus, saw paczjam Galą pasidariusojo, buwo ißgastingay sudarkyta. Toj Stuboj, kur tas kruwinasis Darbas ißprowytas buwo, stowējo ant baltay apklotojo Stalo dwi deganti Zwaki ir wiena Mukele. Praējusame Mete tam Nepalaimingamjom du Kudikiu, 9 bey 11 Metû senu, Wyslôs Upēj buwo nuskendusiu ir rodosi dabar, kaip kad jisai iß Nusiminimo sawo Galą bus pasidaręs.

Szwieziausosios Zines.

Berlyne, 10. Meiji. Ciecorystēs Saime ßendien pirmasis Apmastymas Brangwyno-Szteyrēs Užmanymo laikomas buwo. Piningû Ministeris v. Scholz nurodo ant Priewalingumo ßito Užmanymo, paminēdams, kad tûmi Ciecorystēs Jēmimai pasididysentis ir tûmi už Tēwißkēs didesnę Sargybę daugiaus kaip ikißiol ißtaisoma busę. Užmanymas ypaczey ant Zemēs Gaspadorystēs Reikalû padabojąs, nors ir Neteisybe esą, kad Brantužiems tûmi 40 Milijonû busę padowanojama. Ministeris primena, kad Regierunga, kiek jei tikt galima busę, už Pašelpimą to Dalyko pasiprocewosenti; jis lukurauja, kad tas Dalyks pakajingu Budu busęs atlieftamas.

Pakajingiesiems uždēkawoja jos sawo Ißplatinimą ir wis didesnis Skaitlus tujû pastoja, kurie mielay atliudyja, kad Aptiekoriaus R. Brandto Szweicerpiles geriausoji ir pigiausoji Widuriawimo-Palengwinimo Priprowa yra. Gaunamos Deželēse po 1 Marki Aptiekose.

Ypotiekiu Zyczkas

ant penkiû Pracentû Laukininkû Ukiems parupina tůjau

H. Sellmigkeit, Tilžēje,

Nemuno-Ulyczioj Nr. 16.

Priewalau **Berlyno Apygardei**, kaip ir **Braunßweikiui** bey **Hannoweriems** i. t. t. ant 1. Oktoberio bey ant Martyno koki **100 Darbininkû Familyjû, antratiek Szluzauninkiû (Mergû), Kutßeriû, Tarnû** bey **Bernû.** Prißimaldawimai bey Algôs Suſilygimai gal jau dabar nuſidûti prie

Julyjaus Magnaus,

Apturētojo Tilžēs Wietû-Parupinimo-Raßtinyczios.

21. Kazernôs Alyczioj 21.

Pasabni Proga!

Mano mieliems Pirkējiems nu Zemēs aß ßitûmi pakarney prirodau, kad wiſokie Taworû Szmotai po Inwenturôs Užēmimo atgalſtatomi ir ißpardawojami tur buti.

Kokie 75 Dutcai **Drabuziû Berßtû** po 25 Pf. Zoposias **Lazdû** iß **Alywû Medziû, Gelzies, Nendrēs** i. t. t. 25 iki 50 Pf. Grazi **Kelnneßei** po 40 Pf. iki 1 Mk., **Kaklaryßei** (Szlipſai) po 5 iki 50 Pf., **Korzetai** 75 Pf. iki 1 Mk. 75 Pf., **Szukos** nu 5 Pf. praſ., **Piningû-Maßnos** 5 iki 75 Pf., **Zēgoriaus-Lencugelei** (Rēdikes), **Adymo-Wilnos** bey wiſokie kiti Taworai, kurie tikt menkay Parodôs Lange bey kitur nu ſawo Wertingumo ką prapuldę yra.

M. Hackelberg,

Tilžēje,

Wienatiſis **Pardawimas** teip ßwieſey kaip Gaſas degauczujû **Patent-Lampû** Nr. 22711.

Kaip

Maßynos - Alieju

Kulimo-Maßynoms

priſiulau:

ßwieſu Cylinderio-Alēju II po 45 Pf. už Lyteri;

ßwieſu Cylinderio-Alēju I po 50 Pf. už Lyteri,

Maßynû Medzio-Alēju (Bomēlę) po 60 Pf. už Lyteri,

ißczyſtytą Rēwiû-Alēju po 55 Pf. už Lyteri.

Wiſi Maßynû Alējei yra nu Sakû walni, o kadangi ant Wartojimo tikt labay menkay te yra priwalu, tay tokſai Iſtepimas pigeſnis ir gereſnis už wiſus kitus Tepalus yra.

Albert Lippke,

Tilžēje, Aukßtojoj Ulyczioj Nr. 95,

Drogû- bey Parwû-Kupczyſte.

Silkes! Silkes!

Szwiezes Silkes,

Riebſilkes,

didzes bey mažeſnes Silkes czielose pilnoſe, puſiautinoſe bey Bertainio Baczkoſe, kaip ir Kapoſe

priſiulo labay pigey

August Mickinn,

Tilžēje.

Cukarą Stukiuſe,

Kampini Cukarą,

Stukeliû Cukarą,

ſmulkų (ſutrintą) Cukarą

priſiulo ant pigiauſiû Prekiû

Carl Pieck,

Tilžēje, Wokiecziû Ulycz. Nr. 23.

Unter hohem Protektorate Sr. K. K. Hoheit dem Kronprinzen.

Marienburger Geld-Lotterie

3372 Geldgewinne = 375,000 Mark ohne jeden Abzug.

Ziehung am 9., 10. u. 11. Juni in Danzig,

unter Aufſicht der Königl. Staatsregierung.

Hauptgewinne **90000, 30000, 10000** Mk. zc.

Looſe à 3 Mk. (1/2 **Antheilslooſe à 1,70 Mk.**) empfiehlt u. verſendet Alleiniges General-Debit:

Carl Heintze, Berlin W., Unter den Linden 3.

Jeder Beſtellung ſind 10 Pf. für Porto u. 10 Pf. für Gewinnliſte beizufügen.

Obige Looſe empfiehlt die Exped. dieſer Zeitung.

Plytos bey Stogo-Czerpjos,

kampinios bey **ißilges** (neißrieſtos) **Stogo-Czerpjos**, geray degintos ir Orą geray pertriwojanczios iß mano Garais waromoſēs Deglyczios Trapēnuſe ant pigiauſiû Prekiû.

Apſteliawimai iß ſwetur ſekancziam Pawaſarui, frankierûti:

Lenkuſe, Motcwēcziuſe, Unter-Eiſeliuſe, Ragainēj, Vitēnuſe;

Tilžēje, Szilgaluſe, Dwißakiuſe, Kalwiuſe, Jēgerißkiuſe, Wingēj;

Pylimo-Karcziamoj (Schanzenkrug), **Jedwileicziuſe, Skēpiuſe, Endrējißkiuſe;**

Baltrußkemiuſe, Ginißkiuſe, Karcewißkiuſe, Plaßkiuſe, Seluſe, Klokiuſe, Szileninkuſe, Szakuneliuſe, Ruſnēj, Szyßēj Szilokarcziamoj bey **Minēj** tampa greitay ir pigey atliektami.

Ernſt Schwenner Tilžēje,

Wokiecziû Ulyczioj Nr. 16.

HAMBURKISZKAY-AMERIKONISZKOJI PAKĒTŪ-WEŽIMO-AKCIJŪ-DRAUGYSTE.

Tiesogi Garais waroma Posto-Sziporyste

nu **Hamburkio į New-Yorkį**

kas Seredą bey Nedēldienę,

nu **Hâvre į New-Yorkį**

kas Utarninką,

nu **Sztetyno į New-Yorkį**

wis po keturiolika Dienû,

nu **Hamburkio į wakarinę Indyją**

per Mēnesį tris Kartus,

nu **Hamburkio į Meksiką**

per Mēnesį wieną Sykį.

Draugystês Posto-Dampsziepei prié szaunaus Apkawcjimo labay gerą Kelionês Progą teip Kajytēj, kaip ir ant tarpinio Dekio Keliaujantiesiems įteikia.

Artesne Zine duod **Carl Dunsky, Karaliauczuje**, Kneiphöfsche Langgasse 41. [Nr. 507.]

Kalendros geriktißkujû Ukiû Pardawimû

Nedēlei nu 16. iki 22. Meiji.

	Dibumas. ha.	a.	□m.	Gruntßteyres Reinertrags.	Trobu Steyres Naudojimo-Wertybe. Mark.
16. Meiji, pirm Pētû ant Zēg. 10, prie Szilokarcziamôs Amtsgeriktēs, St. 10, Gruntſtukis Gaidellen Nr. 125 Gaspadoraus Juliaus Meyer	6	71	10	9,20 Dol.	36
18. Meiji, pirm Pētû ant Zēgoriaus 10, prie Kaukehmû Amtsgeriktēs, St. 7, Grundſtukis Gr.-Krauleiden № 6 ir 8 Gaspadines Laures Prātorins, kruwoj	23	51	50	100 42/100 D.	123
21. Meiji, pirm Pētû ant Zēg. 9, prie Prēkulēs Amtsgeriktēs, St. 1, Gruntſtukis Keebeln № 1226, Gaspadoraus Jokubo Klimkeit	16	98	70	34,03 Dol.	75

Pianinos billigst, baar oder Raten Monatlich 15, 20, 30 M. ohne Anzahlung, kostenfreie Probesendung

Prospect gratis.

Weidenslaufer, Berlin N. W.

Plowimui

priſiulo pigiauſey

Geriauſes žales Zēpes (Moilą) I. Rri.,

geriauſes žales Zēpes (Moilą) II. Rri.,

Taukû Zēpes,

ßalto Wandens Zēpes,

Namû Zēpes,

Rotrumą,

Klorkalki,

Spindējimo-Szterkius,

Baltinimo-Sodą,

Baltinimo-Wandeni i. t. t.

August Mickinn,

Tilžēje.

Dingkiu Oberfirßterija.

Zolēs Szienawimas Welēnû Pelkēſe tur ſekancziuſe Termynuſe atwiray už aukßcziauſi Siulymą pardûdamas buti:

1. Rupkalwiû Pelkei **20. Meiji ß. M.**, pirm Pētû ant Zēgor. 11, Zibuſe Fuhrmanno Gaspadoj;
2. Berſtaus bey Medzioklēs Pelkei **21. Meiji ß. M.** Jakſteliû Karcziamoj;
3. Bogēnû, Wertinēs bey Powilkiû Pelkei **9. Junyju ß. M.** Jekſterkiû Karcziamoj.

Dingkiuſe, 1 Meiji 1887.

Oberfirßteris.

Dingkiu Oberfirßterija.

Ant atwiray už aukßcziauſi Siulymą nulaikomojo Pardawimo **Durimo-Welēnû** yra ſekantieji Termynai ſtatyti:

1. **20. Meiji ß. M.**, pirm Pētû ant Zēg. 8½, Fuhrmanno Gaspadoj Zibuſe Rupkalwiû Pelkei;
2. **21. Meiji ß. M.**, pirm Pētû ant Zēg. 8½, Jakſteliû Karcziamoj Berſtaus- bey Medzioklēs Pelkei;
3. **24. Meiji ß. M.**, pirm Pētû ant Zēg. 8½, Jekſterkiû Karcziamoj Bogēnû, Wertinēs bey Powilkiû Pelkei.

Dingkiuſe, 1. Meiji 1887.

Oberfirßteris.

Dingkiu Oberfirßterija.

Atwiram už aukßcziauſi Siulymą nulaikomamjam Pardawimui ßiometinio **Zolēs Naudojimo bey Piewû Szienawimo** karal. Girej yra ſekantieji Termynai ſtatyti:

1. Sargybēs Walſczui Kuhlins **21. Meiji ß. M.** Jakſteliû Karcziamoj;
2. Sargybēs Walſcziems Paulbeiſtrauch, Jekſterken, Schillgallen bey Kawohlen **9. Junyju ß. M.** Jekſterkiû Karcziamoj.

Dingkiuſe, 1. Meiji 1887.

Oberfirßteris.

Für die Redaktion verantwortlich: G. Raudonus in Tilſit. **(Beilage.)** Druck und Verlag von J. Reyländer & Sohn in Tilſit.

Pridelka prie № 19 „Tilzes Keleiwjo“.

Tilzėje, 13. Meiji.

Iß Karalystės Deputiertbuczio.

47. Susiėjimas nu 5. Meijo, ant Zėg. 11.

Prie Ministeriû Stalo sėd: Drs. Lucius.

Ant Dienôs Dawado stow wienat Užmanymas Deputierto v. Minnigerode bey jo Draugû: „Karalißkoji Zemês Regierunga tur buti paprašoma, kad Bundesrotoj už tai rupintu, ant didziujû Prekės Zemynpûlimû Zemės Gaspadorystės Waisiû bey ant priegadingojo Zemės Gaspadorystės Stono padabojant, Ciecorystės Saimui weikey toki Užmanymą igabenti, per kuri Padidinimas žemėsgaspadorißkujû Sargybės Muitû prašomas butu.“

Dep. v. Minnigerode: Ne kaip polytißka Partija, bet kaip didziausis Pulkas ßio Saimo mes ßitą Dalyką užmanėme. Musû Paprašymas praėjusame Mete jau apie ßitą Dalyką kalbėjo, o ir ßimet apie Meto-Rokundą susirotyjant Kalba ant to parėjo. Wisotinasis Pasisekimas yra suglaustas su Pasisekimu Zemės Gaspadorystės ir tie Czėsai jau yra pro Szalę, kuriuse buwo galima pamislyti, kad tokie warginqi Pasilaikymai kaip dabar jie randasi, tikt ant Walandôs tepatenkantis. Irgipat didziuse Miestuse Atbulynėjimas Zemės Gaspadorystės yra pajuntamas, o tarp Zemeninkû Nupesczių bey Baimės be Galo yra. Kaip didis tas Bėdnystės Pasilaikymas yra, tay aß iß sawo patiės Patyrimo esu matęs, kaip aß pirm Kalėdû ant Urlaupo ißėjusojo Landroto Wieteninku buwau ir Izwilgi i Zyczkôs Dalykus prie Kreizo Szporkasiû gawau. Landrotai per Metû Metus procewojos, prieß Bėdnystės Pasilaikymus sawo Igalėjimą istatyti. Jiems negalime už Akiû mesti, kad jie ne wiską butu ißbande, jeib Zemės Gaspadorystei Pagalbôs pargabentu. Ale tie Rodôs Dawimai kurius Profesorei Zemės Gaspadoriems sutenka, niekam werti niera. Kalbėtojis ypaczey prieß Ißsitarimą Profesorio Settegast stojas, kursai sako, kad Bėdnystės Pasilaikymû n'esanczių, bet kad Grunto Prekes per aukßtos esanczios ir mažesnios turenczios pastoti. Bėje Zemės Gaspadoryste iß daugel Ronû sawo Kraują pralieja. Kalbėtojis ißrodo, kad Prekes už wisokius Daiktus Zemės-Gaspadorystės nu pat Meto 1882 imanytinay atgalėjusios yra. Miežei, Rugei, Kwieczei, Awižos, Wilnos yra Prekėse papigusios. Ikißiolißkieji Muitai prie Prekiû ney jokio Ißsimanymo neturėjo. Ar mes ant to nužwelgdami turėtumbit su tûm Pamislyjimu nusiramdyti, kad Swieto Kupczystės Pasiprocewojimas prieß mus stow? Bandymas Muito Padidinimo yra kaniczney reikalingas, o toktai greitay tur nusidûti. Prancuzijoj yra už Sargybę Zemės Gaspadorystės pasirupinama, o ir Englante bey Szwėduse daugsinasi Balsai tujû, kurie Sargybės Muito prašo. Todėl turėtu ir tie, kurie už powisam walną Kupczystę kalba, tą Dalyką dar geray persimėginti. Mes welyjamės Padidinimą Jawû Muito, teipjau ir Galwijû Muito. Dėley paskuy minėtujû prisibijoma, kad ne Galwijû Auginimas atbulyn eitu. Kas ale gerus Galwijus užsiauginti nor, tas to menkojo Muito iß swetimû Zemjû Weislės pasirupindams nepabugs. (Labay Tiesa! po Dešinės.) Dėley Igabenimo keleta brangiû Weislės Gywoliû negalime mes sawo Prekes už wisotinaję Galwijû Kupczystę dûti nusispausti. Ta Dalyką wisose Dalyse permėginti bus Bundėsrotôs Darbas. Aß todėl ir nu Ministerio nesulauku, kad jis mums apie wiską ßime Užmanyme Ißguldymus dûtu. Aß lukurauju, kad Ministeris ne wienat Ciecorystės Saimui tą Dalyką ant Permėginimo paliks, bet kad jau pirm to susiwienyjusioses Regierungos sawo Užmanymus statys. Wisa Zemės Istanga guldosi ant Grunto Apturėjimo bey Zemės Gaspadorystės. Prie tokio didzio Kwailumo negal Deputiertbutis tylėti. Nieką kitką musû Partiją per ßi Užmanymą nenor, kaip wieną Zodi už Sargybę musû tėwißkosės Zemės istatyti! (Pritarimas po Dešinės.)

Ministeris Drs. Lucius: Aß ant to Ißsitarimo Walės turiu, kad Zemės Waldzia tus sunkiûsius Pasilaikymus, po kureis Zemės Gaspadoryste kenczia, ißpažysta ir ant Pagalbôs gatawa yra, kad ji ir mielay nor, žemėsgaspadorißkûsius Muitus padidinti, jey ji Pritarimą tame Dalyke nu Bundėsrotôs bey Ciecorystės Saimo Pusės randa. (Pritarimas po Dešinės.) Tie patys Padabojimai, kurie ikißiol gillawo, bus ir toliaus palaikomi. Kiek Piningû iß tû Muitû susieis, ant to iß Pradzios ne daug pareis. Muitai ikißiol Piningû Dalykuse wisados didi Ißsimanymą turėjo, ale Sargybei Zemės Gaspadorystės jie ne daug teißsimane. Jawû Muitai yra nu 14 ant 30, Galwijû Muitai nu 3 ant 4 1/2 Milijono Markiû pasidaugsinę. Tie Piningai kožnam Mokesniû Mokėtojui ant Gero pareina. Muitai ir tą geraji Prowyjimą turėjo, kad jie Zemės Gaspadoriems tą Ißsitikėjimą yra dawę, kad Regierunga už jû Pasilaikymus pasirupina. Nors ir Muitas padidintas yra, tay mes dabar tikt tokę Kwieczû Prekę turime, kaip jis per 100 Metû arba rasi ir niekados niera buwusi; nu Meto 1881 iki dabar yra ta Preke nu 220 ant 161 Markio pûlusi. Rugiû Prekes teip labay niera persikeitusios, kadangi tû Zemjû, kurios Rugius augina, daugiaus nepasidare, kaip kad prie Kwieczû Auginimo per Amėrikôs, ypaczey Indijôs, Prisidėjimą nusidawe. Kad per Muitus Prekes didesnios pasidarytu, niera niekaip galima ißrodyti, bet ir prie kitû Dalykû Prekes papigusios yra. Kad tûmi Jėmimai Zemės Gaspadorystės yra pasimažinę, tay iß sawės ißsimano. Tikrasis Jėmimas iß wiso apie 25 Pracentus menkesnis yra pastojęs, koktai daugiausiems prasiskolinusiems Ukininkams n'ißwaliotina pasidaro. Pagal ßę Pusę ney joke Waldzios Pagalba nebiera galima. (Girdėkit! po Kairės.) Tie Zemės Gaspadorei ale, kurie dar Istangôs tur, toliaus ißsilaikyti, tur buti apsergėjami. (Girdėkit! po Dešinės.) Padidinimą Galwijû Muito aß nelaikau per galimą. Musû Ißgabenimas yra pasididinęs ir stow bene Wertybėje aukßcziaus kaip Igabenimas. Aß baigiûs su tûm Paminėjimu: Waldzios Padawadyjimai, kurie galimi yra, bus nu Regierungôs ißdûdami, ale ir didziausoji Waldzios Pristowa niekados tą Pagalbą neatsieks, kurę saw Zemės Gaspadorei tûmi isitelkia, kad jie pigey ir skupay sawo Gaspadorystės Dalykus isitaiso. Regierunga nor wiską daryti, jeib Zemės Gaspadorius per sunkiûsius Pasilaikymus pergelbėtu. Regierunga ant to Draugpagelbėjimo Ciecorystės Saimo priewalo. Kad ßitas Draugepagelbėjimas mums netruks, ißsidrysu aß lukurauti. (Pritarimas po Dešinės.)

Dep. Grows v. Kanitz (konz.): Musû Pasilaikymai yra powisam persikeitę. Musû Ißgabenimas i Wakarû Szales yra labay atbulyn ėjęs; i Englantą nebiera tiek daug Galwijû, i Prancuziją nebiera tiek Awjû ißgabenama kaip pirma. Rubežiaus Uždarymo mes neprašome, mes tikt pritinkanczes Galwijû Prekes prašome; tada ir gerôs Weislės gana bus igabenama. Englenderei yra ißpažinę, kad Prekiû Pûlimas Galwijû Auginimą ßlektesniu padaro. Jey Užmanymas Ciecorystės Saimui padûdamas tur buti, tay toktai dar ßime Mete tur nusidûti. (Labay Tiesa! po Dešinės.)

Dep. v. Saucken-Tarputschen (wokiß.-walns): Jey Klausymas dėley Muitû Padidinimo teipo iß tikro butu, kaip Ministeris ji yra permanęs, kurs mums su didziu Aißkumu yra ißrodęs, kad ant Muitû Padidinimo Prekiû Pûlimas sekės, tay galėtumbimės klausti, kodėl tada tas wisas Užmanymas statytas tape. Užmanymo Statytojei bene powisam kitokius Apsiėmimus bus turėję, nekaip jie tus ßiczion minėjo. Aß abejoju, ar tie Zemės Gaspadorei, kurie už tû Ponû stow (Labay Tiesa! po Dešinės), kurie nu jû ant sawo Pusės pawersti tape (Labay Tiesa! po Kairės), su Pagalbôs Pažadėjimu Ministerio bey Zemės Regierungôs pakajingi bus. Sargybės Muitai tur teipo padidinami buti, kad Prekes aukßtyn eitu; pirma ne gana padidinama buwo. Tai yra Apsiėmimas tû Ponû (Labay Tiesa! po Dešinės). Tada bus Maisto Dalykai, Dûna, Miesa i. t. t. Prekėse brangesni padaromi; per tokius Dawadus Zemės Gaspadorei prie sawo Gaspadoriawimo Paßalpôs iß Piningû Maßnôs bėdnujû Zmoniû gaus (Labay Tiesa! po po Kairės; Prießtarawimas po Dešinės). Permėginkitės tiktay, ką toktai paženklina, kad Ciecorystės Saimas, iß wisotinosės Skyrimo Teisybės kilęs, ant wisados tûmi pakajings tur buti, kad Dûna bey Miesa brangesne tur pastoti! Toks Dawadas tikt tada tegal buti iwelyjamas, kad koki tikrą Bėdôs Pasilaikymą reikia nukreipti. Dėl to ir yra Bėdôs Pasilaikymas apsakytas. Aß dar wisuczės už walnaję Kupczystę stowju ir mislyju, kad kožnas Zemės Gaspadorus walnaję Kupczystę per gerą turėtu ißrasti. Tai yra priegadinga Priprowa, kurę Jus sawo Mieri atsiekti norėdami wartojat, wis nu Ißpustyjimo Zemės Gaspadorystės kalbėdami (Jûksmas po Dešinės). Ar užmanytieji Dawadai ir galės Bėdôs Pasilaikymuse Esantiesiems gelbėti? Tą Geradėjystę, kuri ant Nukreipimo Bėdôs Pasilaikymû iß Delmono kitû Zmoniû dûdama yra, gauna bagotieji Dwarionys, kurie niekubudu Bėdoj nerandasi. Aß ßeip powisam tôs Dumôs esu kaip Ministeris, kas ant Wargingumo Nukreipimo pareina. Kas ale ant Pagalbôs pareina, tay turiu aß sakyti: Zemės Gaspadorei netur wienat ant Waldzios Paßalpôs pasitikėti, bet saw patys gelbėtis. Użauginimas Zemės Gaspadoriaus teip tur nusidûti, kad jis ir per sunkius Pasilaikymus tur galėti pastowėti.

Zemês Gaspadorus menkay teturēdams ir menkay te tur išdûti. Toktai ale wos Burai te daro. Prie didesnujû Gaspadoriû ir Dwarioniû Stono Iššikēlimas per didis pastoja. Sunai teipo užauginami yra, kad jie ant wieno Meto walnay prie Raiteliû žalnierauja ir študierůja, potam jie dideis Ponais pastoję nu Zemês Gaspadorystês menkay ką bepermano. Aš lukurauju, kad Zemês Gaspadorei pagal tą Dawadą elgsis: „Kas saw paczlam gelbas, tam gelba Diews" (Didis Pritarimas).

Dep. Wessel (waln.-konz.) sawo Dziaugsmą apie Ministerio Iššitarimus ištara. Kad tas Užmanymas dēley Padidinimo Jawû bey Galwijû Muitû statytas buwęs, tay iš sawês persimaną, tam ir nieks neprieštarawęs, kas ale tą Muitą nešti turēs, apie tai esą galima wisokiôs Dumôs buti.

Daugel Deputiertams apie tą Dalyką kalbējus gauna galiausey Zodi wēl Dep. v. Minnigerode, kursai sawo Užmanymą atgalima, sakydams, kad per Ministerio Iššitarimus minētieji Dalykai i tikraję Szwiesą esantis parēję; daugiaus jis ir nenorējęs.

Prisaikintujû Sudzia Tilžēje.

[Wienůliktoji bey dwyliktoji Diena.] Sziporus Wiliums Dowydaitis, tojo Pati Auguste, gim. Haupt, bey Liosenınko Pati Dorotea Ulrich, gim. Urban, turējo wisi trys dēley netikrû Raštû Darymo, Ulrikēne ale priegtam ir dar dēley žinomay darytôs neteisiôs Priesēgôs, o Dowydaitis Pakusinimo ant tosês atsiliepti. — Pirm daugel Metû buwo Dowydaitēne nu Liosenikês Szwark 120 Mk. Zyczkôs gawusi ir apie tai Skolôs Raštą dawusi. Mete 1885, kaip Szwarkēne pasimirusi buwo, stunde Parwingeris (Apekunas) Szwarkēnês Arwû ant Grunto Palikime atrastojo Skolôs Rašto prieš Dowydaitēnę, kad Zyczką atgalmokama butu. Prowôs Termyne parode Dowydaitēne wieną Kwitą, apie atmokētůsius 120 Mk., po kure „Florentine Schwark" parašyta stowējo. Kadangi ale Termyne per Liudeninkus išrodyta tape, kad pasimirusoji Szwarkēne ney sawo Wardo rašyti nemokējo, tay tape Dowydaitēne prasudyta, tus 120 Markius užmokēti. Ji prieš šitą Atsudyjimą aplierawo ir Ulrikēnę kaip Liudeninkę apie tay pridawe, kad ji pati už Dowydaitēnę tus 120 Mk. Szwarkēnei užmokējusi. Ulrikēne tape perklausinējama ir po jôs Liudymo prisaiginta. Ji sake, kad Szwarkēne tůkart jei tus Piningus užmokant Skolôs Raštą negalējusi surasti ir todēl jei Kwitą dawusi. Dabar ale daug Liudeninkû išrode, kad Szwarkene powisam rašyti nemokējo. Persimanantieji atliudyjo, kad Pasirašymas po Kwitą nu Ulrikēnês Rankôs kilęs yra ir kad taigi Ulrikēne Dowydaitēnei tą Kwitą yra išrašiusi. Per tai Apkaltintasês Ulrikēnês Kaltybe išrodyta ir ji su 1 Metu ir 2 Mēnesiû, o Dowydaitēne dēley netikro Rašto Darymo teipjau kalta išrasta ir su 2 Mēnesiû Kalējimo pakorawoti tape. Pats Dowydaitis iš Prowos walns išējo; priegtam jo bey jo Pacziôs Kaltybe dēley Pakusinimo ant neteisiôs Priesēgôs neišrodyta pasiliko.

Iš Lietuwôs bey abiejû Prusû Prowincû.

Tilžēje, 5. Meiji. Komitējis tôs Draugystês, kuri už Pastatymą Paminklo Wokiecziû Giesmeninkui Max v. Schenkendorf jo Gimtuwês Mieste, Tilžēje, rupina, yra Wiešpaczui Ciecorui tą pakarnieję Maldôs Gromatą nurašiusi, kad jis tam Apsiēmimui sawo aukštąji Pritarimą bey Pašelpimą sutekti roczytu. Pons Oberprēzidents v. Schlieckmann yra tą Raštą patsai Wiešpaczui Ciecorui idawęs, kursai tą Maldawimą meilingay priēmęs ir sakęs, kad jis tą Dalyką pritaranczìu Budu mēgysęs. Ciecorus apie tą Apsiēmimą wiską geray žinojo ir Persenôs minētojo Max v. Schenkendorf nu Mete 1807 bey 1808 Karaliaucziuje praleistujû Dienû dar labay geray atsimine. Pritarimas Wiešpatiês Ciecoraus kožnam ypatišką Dziaugsmą padarys, kursai Atsiminimą musû Tēwiškês Giesmeninko, wokiškojo Ciecoraus Paslo, wiernay sawo Szirdyje yra palaikęs. Ponui Oberprēzidentui v. Schlieckmann męs už jo personiškaji Pasiprocewojimą dēl Attesējimo to Apsiēmimo ypatiškôs Dēkawonês kalti esame.

— Nauji Dwidešimtpeningstukei dabar jau ir prie musû ant Išdawimo parēję yra.

Tilžēje, 6. Meiji. Wakar po Pētû Policijei tas Pasigûdimas priējo, kad wiens Aukštojoj Ulyczioj Nro. 86 su Aptepimu Darbo turys Moilawotojis, Wardo Weitkus, pro Szalę Einancziůsius su Parwu apšlakstąs. Wiens Urēdininks tůjau ten nuējo, prisiraše Wardą to Zmogaus ir uždraude jam, tą Durnystę toliaus waryti. To n'aibojant ale Urēdininks tēnay iš naujo turējo buti pawadinamas, kadangi dēley toliaus warytojo Durnumo ano Zmogaus ant Ulyczlôs Sustpešimas atsiradęs buwo. Jis dabar W. papraše, kad su jûmi drauge i Policijôs Raštinyczią eitu. Tam Paprašymui ale jisai neklause, bet i Buto Namą šalin pabēgo, o kaip Urēdininks jam paskuy seke, užkrate Moilawotojis sawo Kibirą su Parwu ant jo. Kaip Moilawotojis dabar dar ir i Urēdininką twēre, šisai sawo Ginklą wartojo ir Priešsistengiantyji prie Rankôs ironyjo. Moilawotojis tape dabar suimtas ir dēley jo Pažeidimo iš Pradziôs i Gydimo-Butą nugabentas.

Tilžēje, 7. Meiji. Szendieniškasis Arkliû Turgus iš didziausiôs Daliês su Arkleis nu widutiniôs ir menkesniôs Wertybês aprupintas buwo, kaštaunesniû Arkliû menkay terabosi. Kupczyste menka tebuwo, kadangi ne daug Pirkējû terados.

— 8. Meiji. [Ant Apsidabojimo.] Prie Grunto Apturētojo S. Kazernôs Ulyczioj tape wakar pirm Pētû iš N'apsidabojimo i Pētû Walgi tokios Liekarstwos ikrautytos, kurios sergantiems Galwijiems sutaisytos buwo. Familyja tůjau po Walgymo apsirgo. Kaip mes girdime ale ant Giliukio Apnûdyjimo Pasirodymai ne per sunki esantis. Iš to wēl gauname matyti, kaip dabotingay su Liekarstwomis reik apsieiti.

Ragainēj, 30. Aprili. Kaip Lietuwoj wisur žinoma, musû Kampas, ypaczey pas Obereiselius, dēley sawo Gražumo „lietuwiškasis Szweicas" wadinamas ir Wasarôs Czēse nu Miesczioniû bey atsikwapstyti Meilyjanczujû labay skaitlingay aplankomas yra. Szimet rasi Keleiwiû Skaitlus Obereiseliuse dar didesnis pastos. Pons Baruns v. Sanden, kuriam tēnay pas Nemuną gulentysis pulkusis Daržas priklauso, prie ikišiol buwusujû Trobû dar dwi dûs pribudawoti, teip kad tēnay Apsilankantieji Patalpôs gana ras.

Lengwēcziuse, 5. Meiji. Zaibs neseney i wieną Trobą šiczion esancziojo Dwaro itrenke ir gerą Skaitliu Siogo Czerpjû supustydams i Zemę nušoko. Didesniôs Iškadôs nepasidare.

Szilēnuse, 6. Meiji. [Radyba.] Pirm keliû Dienû atrado wiens Gaspadorus iš Parubeženinkû Serbentû Klemo Girēj 4 Paršelius, kurę Radybą jis atwiray apsake. Kadangi ale nieks kaip Apturētojis tû Paršeliû nemaldawos, tay Rubežiaus Urēdininkai jus atēme, kurie jus po keliû Dienû pardûti dûs.

Kaukēnuse, 5. Meiji. Seredoj, 4. š. M. šiczion labay staigi Perkunyja užtrauke ir Zaibas i Staldi Ukininko P. Klokiuse itrenke, teip kad tasai tůjau Liepsnose stowējo. Nu tēnay esanczujû 4 Karwiû bey 2 Arkliû ir Pašaro Zopostû nebibuwo galima nieką beišgelbēti; o kadangi Nauda prieš Ugniês Priegadą neipirkta buwo, tay P. labay didzę Iškadą tur.

Szirwintoj, 3. Meiji. Po ne ilgo Czēso parkeliaus šiczion Pons Regierungôs Prēzidents Steinmann Palydējime karal. Landroto Schnaubert, jeib Rubežiu nu Smaleninkû iki Szirwintôs apkeliautu. Prie šito Zygio bus ir Wisborynû bey Skardupēnû Kiemu aplankomu, kuriudu prašiusiu buwo, kad tēnay ypatiškas Rubežiaus Perējimas itaisomas butu. Kaip mislytis galime, ta Kelione dē šitôs Priežastiês bus sutarta tapusi.

Turgaus Preke

nu 7. Meiji 1887.

		Tilžēje					Klaipēdoj			
		M.	Pf.	M.	Pf.		M.	Pf.	M.	Pf.
Kwēczei	100 Swarû arba 50 Kilogramû	9	—	9	—	už naujaji Szepeli	6	—	6	50
Rugei		5	60	5	75		4	75	5	—
Miežei		5	60	6	—		4	—	4	50
Awižos		4	80	5	—		2	60	3	—
Zirnei, balt.		5	50	6	—		6	—	6	50
„ rain.		7	50	8	50		6	50	7	—
Roputes		1	70	2	30		1	30	1	40
Kiaušei ant Kapôs . . .		2	25	—	—		2	—	—	—
Swiestas	už Swarą	—	70	—	85		—	75	—	85
Kiauliena		—	50	—	60		—	50	—	60
Jautiena, geriausoji		—	35	—	50		—	60	—	75
Weršiēna		—	35	—	45		—	30	—	50
Awiena		—	35	—	40		—	40	—	50
Szienas	už Centneri	2	—	3	80		1	—	1	50
Szaudai		—	—	—	—		1	75	2	—
Szaudai už Kapą . . .		21	—	24	—		—	—	—	—
Sēmenei už nauj. Sziep.		8	—	9	50		—	—	—	—
Timotai už Centneri . .		20	—	24	—		—	—	—	—
Kruštēne, prasta	už 2 Swarą	—	34	—	—		—	—	—	—
Awižû Krûpai		—	44	—	—		—	—	—	—
Linai už Centneri		—	—	—	—		29	—	—	—
Malka, minkšta		—	—	—	—		40	—	44	—
Malka, kieta		—	—		—		44	—	46	—

Turgaus Prekes Karaliaucziuje

nu 11. Meiji.

Už po 100 Swarus Szieno 2 Mk. — Pen. iki 2 Mk. 60 Pen., Szaudû 1 Mk. 67 Pen. iki 1 Mk. 92 Pen., Kwiecziû 8 Mk. — Pen. iki 8 Mk. 59 Pen., Rugiû 5 Mk. 40 Pen. iki 6 Mk. — Pen., didziujû Mieziû 4 Mk. 60 Pen. iki 5 Mk. 60 Pen., mažujû Mieziû 4 Mk. 30 Pen. iki 5 Mk. 25 Pen., Awižû 4 Mrk. 50 Pen. iki 5 Mrk. 65 Pen., rainû Zirnû 5 Mk. 50 Pen. iki 6 Mk. 50 Pen., baltû Zirnû 5 Mk. — Pen. iki 7 Mk. 60 Pen., už naujaji Szēpeli Ropucziû 1 Mk. 50 Pen. iki 2 Mk. — Pen., už Swarą Jautienôs 35 iki 60 Pen., Kiaulēnôs 50 iki 60 Pen., Awienôs 35 iki 50 Pen., Weršienôs 30 iki 60 Pen., Swiesto — Mk. 80 Pen. iki 1 Mk. 10 Pen., už 15 Kiaušus — Mk. 55 Pen. iki — Mk. 65 Pen.

Berlyno Prekiû-Depeše.

Rublis Popieriaus-Piniguse
ant 100 Rbl. . . . . . . 179 Mk. 65 Pf.

Malkôs-Pardawimo Termynai

nu 16. iki 21. Meiji 1887.

17. Meiji ant Zēg. 10: Krutinuse prie Andrea, Oberf. Krutinnen.
17. „ „ „ 10: Mittel-Warkau, Karcziamoj Oberfiršterijês Padrojen.
17. „ „ „ 10: Lazdēnuse prie Meyer, Oberfiršterijês Schorellen.
18. „ „ „ 9: Bodschwinkiuse Oberfiršterijês Heydtwalde.
18. „ „ „ 10: Lasdēnuse prie Meyer, Oberfiršterijês Užballen.
18. „ „ „ 10: Pilzenkrug prie Neubacher Oberfiršteriiês Nassawen.

Für die Redaktion verantwortlich: G. Raudonus in Tilsit. Druck und Verlag von J. Reyländer & Sohn in Tilsit.